

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „БЪЛГАРСКА МУЗИКА“
РУСЕНСКА ФИЛХАРМОНИЯ
Сезон 1970—1971

ФЕСТИВАЛ НА СЪВЕТСКАТА МУЗИКА

Диригент
КАМЕН ГОЛЕМИНОВ

Сolist
НЕЛИ ШКОЛНИКОВА — СССР
лауреат на международни конкурси

ГАБРОВО
Зала НАРОДЕН ТЕАТЪР
13 ноември, петък

РЕВОЛ БУНИН (роден през 1924 г.) е автор на пет симфонии, два квартета, сонати, концерт за виола и множество песни по стихове на Некрасов, Есенин, Петъофи и други поети.

Едно от последните произведения на Бунин е Концерт за камерен оркестър, който се състои от три части тематически свързани помежду си. Музикалният материал на концерта е с ясно изразен национален руски характер. Концертът започва с широка, тържествена тема изпълнявана от целия оркестър. Втората тема се изпълнява от струнните инструменти. Заключителната тема на първата част — светла и напевна се изпълнява от орган. Втората част има песенно речитативен характер в която солират орган, виолончело, цигулка, обой и валдохорна. Общото оркестрово звучение в края на втората част напомня на далечен народен хоров напев. Във финала на концерта всички изпълняват оживена хороводна тема. В друга последователност звучат отново теми от първата част. С мощно звучение, основанс на началната тема на първата част, завършва произведението.

КАРЕН ХАЧАТУРЯН е роден през 1920 г. Музикалното си образование е получил в Московската консерватория. Негови професори са били В Шостакович, Д. Шостакович и Н. Мясковский.

В числото на най-значителните произведения на Карен Хачатурян трябва да се споменат две симфонии, Младешка увертюра, осем сюити за симфоничен оркестър, сонати (за цигулка и пиано и виолончело и пиано) кантата „Здравей и щастие, младост“, оперетата „Обикновена девойка“. Втората симфония, написана през 1968 г. се състои от две части. Първата част е бавна и се отличава с широтата и мащабността на симфоничното дирижиране. Суровият монолог на виолите (основната тема) в процеса на разработката ни довежда до острата и напрегната кулминация. Главната тема, постоянно модифицираща се, приема най-разнообразни очертания. Формата на първата част излиза от рамките на строгите правила. Втората част има доста контрастен характер. В нейната основа е залегнала вихрената поривиста тема на струнните инструменти. Тази тема се превръща в рефрен с рондообразно развитие. В центъра се намира един епизод — пасакалия, който напомня по настроението си на кодата на първата част. В кулминацията си пасакалията придобива остро драматичен характер. Оттук следва стремителната тема на рефрена. Неговите съпоставяния с нови драматични епизоди е отбелязано с резки изменения на темпото. Тук отново звучи реминисценция от първата част (хоралът от дървените духови инструменти).

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

120000890741

791236

ШОСТАКОВИЧ

Концертът за цигулка и оркестър в ла миньор, оп. 77 (1947—1948) по своето значение стои редом със симфониите на композитора. Изгълнен е за първи път на 29 октомври 1955 г. в Ленинград от Давид Ойстрах, комуто е и посветен, и Ленинградската филхармония под диригентството на Мравински. По мащабите си Концертът напомня с нещо клавирните концерти на Брамс — той е същинска „симфония със солиращ инструмент“. Замисълът му е съвсем необичаен — в четири-частният му цикъл се долавя влияние от старинните жанрове на XVII и XVIII в. и програмните жанрове на миналото столетие. Частите му са: Ноктурно, Скерцо, Пасакалия и Бурлеска. Ако вземем предвид и графичната каденца между последните две части, чиято самостоятелност е очевидна, можем да сметнем концерта за петчастен.

Ноктурното, което съответствува на първата част на инструменталния концерт с класическата структура и е в сонатна форма, няма нищо общо с нощния пейзаж (пейзажната лирика е почти непозната на Шостакович), а по-скоро е свързана с преживяванията на човека, условно казано, „в лоното на нощната природа“. При това, тези преживявания не са светли и радостни — това е осия „вътрешен монолог“, който човек, замислен дълбоко води сам със себе си. Сонатната форма е построена върху няколко неконтрастни теми, които незабелязано преминават една в друга и текат просто без спир. Монологът на цигулката не замлъква. Това е дълбоко, сумрачна лирика.

Скерцото, е рязък контраст: музиката зловещо-динамична, мрачна, с гостескови отенъци. Някои стилистични особености го сближават със скерците на Десета симфония и Осмия квартет.

Пасакалията, както в Осмата симфония, е голямата трагедийна кулминация на цялото произведение. Грандиозно и напрегнато, тържествено-мрачно звучи темата в ниските лъкови инструменти, тимпаните и валдхорните. Статистичността и е привидна: в нея са заложили елементи на движение — фанфарните мотиви на валдхорните. Разбира се, Пасакалията може да бъде свързана също със спомена за войната. Тя звучи като „вечная памет“ за бойците, в размереният ѝ ритъм се долавя стъпка на траурно шествие. Постепенно огромната трагична сила се разсейва. Звучността — любим похват на композитора — постепенно просветлява. Голямата каденца изпълнява важна драматургична функция: тя е преход към светлия и привлекателен сяят на финала.

Финалът Бурлеска, свежда до минимум шогата и хумора, с които трябва да се отличава всяка бурлеска, и дава простор на светлите, радостни чувства, изказани широко, епично. Той буди конкретни представи за народно веселие. Шостакович сега за първи път тук постига светлосичен симфоничен финал.

П Р О Г Р А М А

БУНИН

Концерт за камерен оркестър

Andante maestoso

Largo

Allegretto

К. ХАЧАТУРЯН

Симфония № 2

Andante sostenuto

Allegro molto

ШОСТАКОВИЧ

Концерт за цигулка № 1

Ноктюрно — *Moderato*

Скерцо -- *Allegro*

Пасакалия — *Andante*

Бурлеска — *Allegro con brio*

